

СТАНОВИЩЕ

по конкурсна процедура

за заемане на академичната длъжност „доцент”

по област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.4. Обществено здравеопазване,
научна специалност Управление на здравните грижи
за нуждите на Катедра „Здравни грижи“ при ФОЗ на МУ - Варна,
обявен в ДВ, бр. 96/01.12.2017 г.

Със заповед на Ректора на Медицински университет - Варна № Р-109-49/19.01.2018 г. на основание на протокол №119/11.01.2018г. съм определена за член на Научно жури, а със заповед № Р-109-132/ 01.03.2018 г. съм избрана да изготвя становище по конкурсна процедура за заемане на академичната длъжност „доцент” по научната специалност „Управление на здравните грижи“ за нуждите на Катедра „Здравни грижи“ при ФОЗ на МУ - Варна.

Кандидатите в конкурса са двама:

1. ас. Анна Петрова Георгиева, доктор по Управление на здравните грижи
и

2. гл.ас. Катя Генова Егурузе, доктор по Управление на здравните грижи.

На неписъствено заседание на Научното жури на 26.04.2018г., бе разгледано заявление от един от кандидатите - гл. асистент Катя Генова Егурузе, за оттегляне на документите и участието в обявения конкурс. Така като единствен кандидат остава ас. **Анна Петрова Георгиева, чиито документи са предмет на оценка в настоящето становище.**

1. Кратки биографични данни и кариерно развитие на кандидата:

Анна Георгиева завършва през 1991 г. ПМИ „Д-р Ненчо Николаев”, Варна, специалност Медицинска сестра — детски профил. Професионалния си път като медицинска сестра започва през 1991 г. в Неврологично отделение на Обединена работническа болница (от 1992 г. ОБ - Аспарухово), където работи до

1998 г. От 1998 г. до 2006 г. е в МБАЛ “Св. Анна”, Варна - в неврохирургично отделение - до 2006 и от 25.05. 2006 до 21.01.2007 г. - старша медицинска сестра на вътрешно отделение. От 22.01.2007 г. постъпва в катедра „Здравни грижи“ на МУ – Варна - до 2011 г. е преподавател, а от 2011 г.

Образование и академично развитие. През 2005 г. придобива ОКС “Бакалавър” по Здравни грижи в МУ Плевен и пак там през 2007 г. ОКС “Магистър” по Управление на здравни грижи. От 2014г. има специалност “Медицинска сестра за социални дейности”. През 2015 - 2016 г. е докторант на свободна подготовка. След успешна защита на дисертационен труд на тема: **„Възможности за оптимизиране участието на медицинската сестра в процеса на информирано съгласие на пациента“** през 2016 г. придобива ОНС доктор по управление на здравните грижи.

Участва в два проекта „Студентски практики“ - 2013-2014 г. и 2016 - 2017 г. като академичен наставник на студенти от специалност „медицинска сестра“. А.Георгиева участва в СДО, организирано от БАПЗГ – представени са 37 сертификати от краткосрочни курсове (едно- и двудневни) по важни за практиката въпроси. Езиците, посочени за комуникация, са руски и английски, като за последния е представен документ за владеене на ниво А2.

2. Характеристика на научно-изследователската дейност на кандидата.

2.1 Количествена характеристика и наукометрични показатели

Документите по процедурата са представени в много добър вид, съдържат всички позиции, изисквани от ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на МУ - Варна

Анна Георгиева се представя в конкурса с общо **70** заглавия, от които: *автореферат на дисертационен труд - 1;*

- ✓ *монография – 1;*
- ✓ *студия-1;*
- ✓ *учебник - 2 (един с две издания);*
- ✓ *учебно помагало - 1;*

- ✓ *пълнотекстови публикации – 64, в т.ч. в научни списания – 41 и в сборници от научни прояви – 23.*

Представени са и 13 *резюмета от научни форуми*, публикувани в сборници, които не се рецензират, но се приемат за научна активност.

Коментарът ми към представения списък е следният:

- не приемам №5 като отделна публикация, тъй като е равнозначен с № 4 и е второ издание на учебника;
- не се рецензират №№ 9, 10, 11, 12, 25, 50, 57, 58, 66, поради дублиране с текстове от монографичния труд;
- броят на публикациите в научни списания следва да бъде коригиран по отношение на №№ 25, 26, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43, които са доклади, изнесени на научни конференции. Но това се отразява само върху вътрешната структура на пълнотекстовите публикации.

Независимо от други дублирания на методология или съдържание (№11 и № 30; №22 и №57; №24 и №40 и др.) редуцирам публикациите само с посочените по-горе 10 публикации и списъкът остава с 60 заглавия.

Хронологичният анализ на публикационната активност на кандидатката за доцент показва възходящо нарастване в годините като през 2017 г. се отбелязва изключителна интензивност - 22 публикации, в т.ч. всички публикации в чужбина (7 в списания и 9 в научни сборници). В началото на 2018 г. са издадени монографичен труд и студия.

Разпределението на научните трудове по **място** на кандидатката в **авторските колективи** показва, че в голяма част от тях, тя има водещо място – на 26% е самостоятелен автор, а на 36% - първи автор. По **място на публикуване** на пълнотекстовите публикации в списания - 34 са в български и 7 – в чуждестранни, а от тези в научни сборници - 14 са в български и 9 в чуждестранни. От българските списания най-предпочитани за публикуване са: „Здравни грижи“, „Варненски медицински форум“ „Здравна икономика и мениджмънт“. Чуждестранните списания, в които са 7-те публикации на А.Георгиева са 3 електронни, нереперирани, общо научни, с профил далеч от

медицината и здравните грижи: „Вестник науки и творчества“, „Научное знание современности“, „ Science Time“. Този тип публикуване не намирам за приемлива практика.

В справка от Библиотеката на МУ - Варна са посочени **28 цитирания** на публикации на кандидатката, като сред тях се откриват и самоцитирания - в статии на съавтори на А.Георгиева. Съпоставката на посочените данните с изискванията, заложи в ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на МУ - Варна за заемане на академична длъжност „доцент“ показва, че кандидатката **покрива наукометричните критерии за тази длъжност.**

3. Качествена оценка на научно-изследователската дейност и приноси.

Кандидатката за доцент е систематизирала своите публикации и приноси в четири основни тематични направления:

Първо направление: *Информирано съгласие на пациента в контекста на здравните грижи* включва най-голям брой публикации и те са свързани с дисертационния труд (2, 10, 13, 15, 19,21, 24, 27, 28, 29, 32, 36, 37, 39, 40, 43, 44, 45, 61, 62, 63, 64, 65, 67). Изследвано и очертано е значението на информираното съгласие (ИС) за спазване правата на пациентите и привличането им като активни партньори в лечебния процес. На базата на теоретично и емпирично проучване е поставен проблема за участието на медицинската сестра в процеса на получаване на информирано съгласие от пациентите както като част от лекуващия екип, така и като професионалист, който извършва инвазивни манипулации в рамките на своята компетентност. Приносен характер имат разкриването на факторите, възпрепятстващи ефективното протичане на процеса на получаване на информирано съгласие, анализа на правната регламентация на проблема в законодателството на РБ, както и разработените „Алгоритъм за получаване на ИС“ и „Модел на технически фиш за ИС за венозна инжекция“.

Второ направление: *Дългосрочни грижи за възрастни и хора с увреждания* (1, 3, 7, , 9, 10, 11, 12, 30, 33, 48, 49, 50, 51, 66). Публикациите в значителна степен съвпадат с монографичния труд, който ще бъде разгледан,

Трето направление: *Обучение на професионалистите по здравни грижи* (14, 17, 22, 23, 25, 26, 31, 34, 35, 38, 42, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 60). В това направление намираме по-скоро сондажни проучвания на мнението на студентите, преди всичко медицински сестри, от първи до четвърти курс по важни въпроси като нагласи за непрекъснато обучение, за работа с деца, за източниците на стрес в процеса на обучение, за информираност за домашно насилие, за прилагане на мерки за превенция на нозокомиалните инфекции и др. Всички те имат отношение към формиране на професионалните компетенции и могат да служат като сигнал в процеса на обучение на здравните професионалисти. Но да се извеждат “теоретико-познавателни приноси“ от проучвания на малки групи студенти (30-47 души) е твърде смело.

Четвърто направление: *Организационни и управленски аспекти на здравните грижи* (16, 18, 20, 42, 46, 47, 68, 70)

Оценка на монографичния труд. Кандидатката за доцент представя монография „Дългосрочните грижи - възможности за иновативна сестринска практика“, който отговаря на изискванията на МУ-Варна: съдържа 258 страници, въведение, три глави и заключение, библиография от 258 заглавия - 101 на кирилица и 157 - на латиница; притежава идентификационен международен номер ISBN, рецензиран е от авторитетни специалисти - проф.Ст.Попова и проф. Соня Тончева. Тематиката на монографичния труд напълно съответства на научната специалност на конкурса и е актуална за българските условия поради интензивното застаряване на населението и увеличаване на хората с хронични заболявания, нуждаещи се от продължителни грижи. Авторката изследва проблема „дългосрочни грижи“ комплексно, в неговите различни аспекти като концепция, основни принципи и организационна реализация. Проучен и представен е опитът на други държави, в т.ч. и практики с възможност за приложение у нас. Направен е анализ на съвременното състояние на дългосрочните грижи в България и в този контекст е търсено мястото на

медицинската сестра като е поставено ударение върху интеграция между медицински и социални грижи. Разработени са организационни форми на автономна сестринска практика, в т.ч. и предложение за нормативното ѝ уреждане за оказване на дългосрочни грижи за възрастни и хора с увреждания. Монографичният труд има познавателни и приложни приноси.

4. Оценка на учебно-педагогическата дейност. Кандидатката за доцент има преподавателски стаж 10 години и 11 месеца. Тя води практически упражнения, учебна практика и преддипломен стаж по следните дисциплини: философия и въведение в сестринските грижи; сестрински грижи по домовете; сестрински грижи при инфекциозно болни; при соматично болни; при хирургично болни; при деца и възрастни с увреждания; при родилки и новородени, при възрастни лица; при лица с очни, ушни и носно-гърлени заболявания.

По преподаваните 9 дисциплини тя е участвала в разработването и актуализирането на учебните програми.

През зимния семестър на учебната 2017/2018 г. ѝ е възложено водене на 10 часа лекции по дисциплината „Сестрински грижи по домовете“ (отразено в биографичната справка на кандидатката).

Справката издадена от МУ - Варна за учебната ангажираност през последните пет години показва висока средна годишна натовареност между 793 и 965 часа, надхвърляща изискуемата в Правилника на МУ заемане на академичната длъжност „доцент“. А.Георгиева осъществява научно ръководство на студентски научни разработки и има 7 съвместни участия в конференции с ръководените от нея студенти. Участието ѝ в един учебник и едно учебно помагало показват нужното внимание към обезпечаване на учебния процес с подходящи за специалността учебници.

Личните ми впечатления са сравнително оскъдни. Познавам Анна Георгиева като преподавател, който проявява интерес към научни форуми и участва активно в тях. Запознаването ми с документите по конкурса ме убеди в нейната целеустременост и амбициозност.

Критични бележки и препоръки. Отнасят се предимно до качествената характеристика на научно-изследователската ѝ работа:

А) Преувеличено е значението на анкетните проучвания (в повечето случаи не са социологически) в методологията на провежданите проучвания. Търсено е мнение на респонденти, най-често студенти, по въпроси, за които те нямат компетентност и/или опит. Направените на тази основа изводи не могат да бъдат достатъчно обосновани.

Б) Практиката да се представят резултатите от проучванията на отделни малки фрагменти, понякога по отговорите на един само въпрос, не бива да се толерира.

В) Наличието на съобщения с минимален обем или липсваща методология понижава общото качество на изследователската работа

Във връзка с критичните бележки, бих препоръчала на Анна Георгиева да бъде по- умерена по отношение увеличаване броя на научните публикации за сметка на по-голямо внимание към качеството им, в т.ч. към методологичните въпроси, както и към етичните правила за публикуване. По-голяма прецизност бих препоръчала при определяне характера на приносите, особено по отношение на честото им етиктиране като „теоретико-познавателни“ и |„теоретико-научни“.

Заключение

Анализът на цялостната научно-изследователска и преподавателска дейност на ас. Анна Георгиева, дузг показва, че тя отговаря на наукометричните изисквания, поставени в ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна. Независимо от критичните бележки, които надявам се да бъдат взети под внимание в бъдещото развитие на кандидатката, давам **положителна оценка** и гласувам ас. Анна Петрова Георгиева, дузг, да заеме академичната длъжност „**доцент**”.

Съставил:
доц.Н.Фесчиева, дм

